

Kirkerådet
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

Dato: 12.05.2015

Vår ref: 15/1517 - 4 MAS (15/19380)

Deres ref:

Veivalg for fremtidig kirkeordning - høringsvar fra Oslo bispedømmeråd

Vi takker for muligheten til å avgi høringsvar vedrørende en fremtidig kirkeordning. Oslo bispedømmeråd har behandlet saken i møter 23.mars og 11.mai 2015.

Arbeidsgiveransvar, tilsyn, ledelse og styring er ikke klart definert og innholdsbestemt i høringsnotatet fra Kirkerådet. Det har gjort saken mer krevende å behandle og vanskeliggjort å se konsekvensene og sammenhengene i de store spørsmålene.

På noen av spørsmålene er svaret fra Oslo bispedømmeråd enstemmig og på noen delt. Det var ni rådsmedlemmer til stede da høringsvaret fra Oslo bispedømmeråd ble endelig behandlet på møtet 11. mai 2015, OBDR sak32/15. I parentes etter hvert høringsvar står enstemmig eller antall stemmer det enkelte svaralternativ fikk.

1. Bør det gjøres endringer i fordelingen av oppgaver og myndighet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå? I så fall hvilke og hvorfor?

Oslo bispedømmeråd mener at oppgaver og myndighetsfordeling mellom de ulike nivåer bør justeres slik at soknet styrkes. Det må være en målsetting at den kirkelige organisasjon forenkles, og at byråkratiet bygges ned. For Oslos vedkommende er imidlertid skillet mellom "lokalt" og "regionalt" ikke like innlysende med tanke på nivåer og organer. Om fellestrådene i Asker og Bærum kan betraktes som lokale organer, er størrelsen på det kirkelige fellestrådsområdet i Oslo av en slik karakter at det nærmer seg et regionalt organ. *(enstemmig)*

2. Deler høringsinstansen Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste til å sikre en bred folkekirke?

Oslo bispedømmeråd deler Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste til å sikre en bred folkekirke med kirkelig nærhet og tilstedeværelse i alle lokalsamfunn. *(enstemmig)*

3. Dersom dagens finansieringsordning for Den norske kirke faller bort, hvilken ordning vil høringsinstansen gå inn for? Begrunn synspunktet.

Dersom dagens finansieringsordning for Den norske kirke faller bort, går Oslo bispedømmeråd inn for en livssynsavgift som sikrer likebehandling av alle tros- og

livssynssamfunn. Dette vil også gi et signal om at tro og livssyn er viktig i samfunnet. *(enstemmig)*

4. Hvordan kan kirkestrukturen forenkles for at knappe ressurser kan bli rasjonelt utnyttet?

Etablering av felles arbeidsgiveransvar vil i seg selv bidra til forenkling av kirkestrukturen. Oppgaver, ressurser og beslutningsmyndighet må fordeles slik at soknet i størst mulig grad får kapasitet til å ivareta og utvikle det daglige livet og virksomheten i menigheten. Forenkling og bedret ressursbruk kan oppnås ved at støttefunksjoner som ikke forutsetter fortløpende lokal styring, legges til det nivå som er mest hensiktsmessig, og ved å unngå parallelle og potensielt rivaliserende strukturer og samordne arbeidsgiveransvaret for de ulike tjenestegruppene. *(enstemmig)*

5. Har høringsinstansen synspunkter på kriteriene for soknestørrelse og sokneinndeling i en fremtidig kirkeordning?

Soknet må være så stort at det er grunnlag for regelmessige gudstjenester, kirkelige handlinger, diakoni, kulturtiltak og trosopplæring. Størrelsen på soknet er mindre viktig enn størrelsen på fellesrådsområdet/prostiområdet. I arbeidet med omorganisering av kirken i Oslo har vi lagt til grunn at soknet bør ha minst 5.000 medlemmer for at det skal ligge til rette for å bevare og utvikle et «fullskala» tilbud. På landsbasis vil dette fortone seg annerledes. *(enstemmig)*

6. Bør ordningen med to organer for soknet (menighetsråd og fellesråd) videreføres?

Ordningen med to organer for soknet bør videreføres. Betegnelsen «fellesråd» bør vurderes i forhold til for eksempel «prostiråd», for å gjøre det klart at det dreier seg om en ny ordning. *(enstemmig)*

7. Hvis ordningen videreføres: På hvilket nivå bør fellesorgan for flere sokn ligge (kommunenivå eller annet nivå, f.eks. prostinivå eller bispedømmenivå)?

1: Et fellesorgan for flere sokn bør fortrinnsvis ligge på kommunenivå. Dersom kommunene er for små, bør fellesorganet legges på prostinivå. *(7 stemmer)*

2: For Oslo bispedømmes vedkommende bør fellesorganet legges på bispedømmenivå. *(2 stemmer)*

8. Hvis ordningen videreføres: Bør det gjøres endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og fellesråd?

Tilsetting i en ny kirkeordning vil ikke være bundet av dagens personalreglement. Her er det mulig å tenke alternativer ved at det opprettes egne tilsettingsutvalg der menighetsrådet, prost og tillitsvalgte er representert.

1: Det må tydeliggjøres at virksomhetsansvaret for arbeidet i soknet ligger i menighetsrådet. Fellestrådet/prostirådet må i noe større grad framstå som et serviceorgan for soknene, og et organ for samarbeid og samordning mellom soknene. Menighetsrådet gir uttalelse/innstilling til fellestrådet/prostirådet, som er tilsettende organ for alle tilsatte i soknet. *(7 stemmer)*

2: Det må tydeliggjøres at virksomhetsansvaret for arbeidet i soknet ligger i menighetsrådet. Bispedømmerådet må i noe større grad framstå som et serviceorgan for soknene, og et organ for samarbeid og samordning mellom soknene.

Menighetsrådet gir uttalelse/innstilling til bispedømmerådet, som er tilsettende organ for alle tilsatte i soknet. (2 stemmer)

9. Bør all virksomhet i soknet underlegges styrings- og ledelsesansvaret til soknets organer?

All virksomhet i soknet bør inkluderes i styrings- og ledelsesansvaret for soknets organer. Det bør etableres ordninger for daglig ledelse som også inkluderer prestedtjenesten. Prosten må ha en ledende rolle i fellesrådsområdet/prostiet, slik biskopen i dag har det i bispedømmet. Dersom arbeidsgiveransvaret legges til prostirådet/fellesrådet vil prosten ivareta arbeidsgiveroppgaver. (enstemmig)

10. Hvordan bør daglig ledelse for virksomheten i soknet organiseres?

Soknepresten kan, men må ikke ivareta den daglige ledelse for virksomheten i soknet. Det anbefales imidlertid at soknepresten gis rollen som daglig leder der det ligger til rette for det. (enstemmig)

11. Hvilken rolle bør biskopen ha i en fremtidig kirkeordning?

Biskopens tilsynsfunksjon bør utvikles og tydeliggjøres både overfor prestene, andre tilsatte og menighetene.

1: Biskopen bør ikke utøve arbeidsgiverfunksjon overfor prestene eller andre kirkelig tilsatte. Dette er en følge av at arbeidsgiveransvaret for alle tilsatte i lokalmenigheten legges til fellesrådet/prostirådet. Prostene utøver arbeidsgivermyndighet på vegne av fellesrådet/prostirådet. (6 stemmer)

2: For uten gjennom sin ledelse med ord og sakrament, bør biskopene bidra aktivt til utviklingen av kirkens virksomhet gjennom deltakelse i det valgte fellesorgan for bispedømmet med formell beslutningsmyndighet, gjennom et styrket tilsynsansvar for alle vigslete medarbeidere og for menighetene. Utviklingen i synet på de vigslete tjenestegruppene taler for større grad av samordning av de vigslete tjenester under biskopens tilsyn. (2 stemmer)

12. Hvilke virkemidler bør biskopen ha for å kunne ivareta tilsynet på en god måte?

Biskopen bør ha utstrakt godkjenningsmyndighet for planer og ordninger i menighetene og ha myndighet til å gi tilsatte og soknets organer bindende pålegg.

1: Biskopen bør medvirke ved tilsetting av vigslede medarbeidere, f.eks. ved å avgi innstilling eller uttalelse til soknets organer. (6 stemmer)

2: Biskopen bør medvirke ved tilsetting av vigslede medarbeidere, fortrinnsvis ved at disse tilsettes i bispedømmets fellesorgan (bispedømmerådet), og at biskopen får ansvar for deres kompetanseutvikling. (3 stemmer)

13. Hvordan bør utpeking av biskoper skje i en fremtidig kirkeordning?

1: Nåværende ordning for rådgivende avstemning bør videreutvikles til et reelt bispevalg, der den som får minst 50 % av stemmene, blir biskop. (5 stemmer)

2: Bispestillinger bør utlyses og besettes som andre stillinger. Rådgivende medvirkning fra fellesrådene/prostirådene inngår i tilsettingsprosessen. Åremål bør vurderes. (3 stemmer)

3: Dagens ordning bør videreføres. (1 stemme)

14. Bør bispedømmerådet opprettholdes som rådsorgan på bispedømmenivå, og hva skal i så fall være bispedømmerådets rolle i kirkestrukturen?

1: Bispedømmerådet opprettholdes som et demokratisk valgt organ på samme nivå som biskopen og hans stab. (5 stemmer)

2: Bispedømmerådet opprettholdes ikke som et demokratisk valgt organ. Rådets nåværende oppgaver ivaretas av andre organer. (4 stemmer)

15. Hvilke oppgaver bør i så fall legges til bispedømmerådet?

1: Dersom bispedømmerådet skal videreføres, men ikke ha arbeidsgiveransvar for ansatte i soknet, kan rådet ha følgende oppgaver (jf. side 60 i høringsnotatet):

- Rådgivende organ for biskopen.
- Strategisk arbeid i bispedømmet.
- Faglig utvikling innen diakoni, gudstjenesteliv kultur og undervisning.
- Støttefunksjoner for menighetene.
- Klageinstans for saker som ikke blir avklart på soknenivå.
- Tilsette alle ansatte som ikke har soknet som arbeidsgiver og arbeidssted.
- Drøfte saker som skal til Kirkemøtet og følge opp saker fra Kirkemøtet.
- Kirkelig inndeling i bispedømmet

(6 stemmer)

2: Et felles organ på bispedømmenivå med arbeidsgiveransvar gir mulighet for en helhetlig personalfaglig og kirkefaglig ledelse. Det vil ivareta ansvaret for strategisk utvikling av kirken i bispedømmet og gi mulighet til bedre ressursforvaltning. Det vil også gi biskopen mulighet til å bidra til den strategiske utviklingen. (3 stemmer)

16. Bør alle ansatte ha den samme arbeidsgiver og hvilket organ bør dette i så fall være?

1: Arbeidsgiveransvaret for alle tilsatte som arbeider i soknet legges til fellesrådet/prostirådet. (6 stemmer)

2: Arbeidsgiveransvaret for alle tilsatte som arbeider i soknet legges til bispedømmerådet. (3 stemmer)

17. I hvilken grad bør arbeidsgiverfunksjoner fordeles på de ulike organer? (Biskopen regnes i denne sammenheng som et organ).

1: Arbeidsgiveransvaret bør ikke fordeles, men fellesrådet/prostirådet må kunne delegerer enkelte arbeidsgiverfunksjoner til menighetsrådet og prosten. Biskopen (eventuelt bispedømmerådet) bør ha en funksjon i forbindelse med tilsetting og avskjed/oppsigelse av vigslede medarbeidere, for å sikre helhetskirkelige hensyn. Dette kan skje gjennom å være innstillende, uttalende eller godkjennende instans. (6 stemmer)

2: Arbeidsgiveransvaret bør ikke fordeles, men bispedømmerådet må kunne delegerer enkelte arbeidsgiverfunksjonene til menighetsrådet, fellesrådet/prostirådet og prosten. Biskopen medvirker som medlem i bispedømmerådet ved tilsetting og avskjed/oppsigelse av vigslede medarbeidere, for å sikre helhetskirkelige hensyn. (3 stemmer)

18. I hvilken grad bør det åpnes opp for lokale og regionale variasjoner i organiseringen av arbeidsgiveransvaret?

Det bør åpnes opp for variasjoner i størrelsen på fellesrådsområdet – ikke i organiseringen av arbeidsgiveransvaret. Innenfor gitte rammer vil det være ønskelig med rom for lokale variasjoner og tilpasninger i organiseringen, særlig ut fra geografiske og demografiske hensyn, jf. situasjonen i Oslo bispedømme.
(enstemmig)

19. Hvordan bør man på best mulig måte ivareta særpreget til prestetjenesten og andre vigslede tjenester?

1: Særpreget til prestetjenesten og andre vigslede tjenester kan ivaretas gjennom ordinasjon, vigsling, tjenesteordninger, biskopens godkjenning av gudstjenesteordning, trosopplæringsplan, diakoniplan mv. og gjennom biskopens tilsyns- og fagsamlinger. (6 stemmer)

2: Særpreget til alle de vigslede og ordinerte tjenester kan best ivaretas ved at arbeidsgiveransvaret for alle legges på bispedømmenivå, og at biskopene får ansvar for å tilrettelegge etter- og videreutdanning for alle ordinerte og vigslede medarbeidere. (3 stemmer)

20. Har høringsinstansen synspunkter på Kirkemøtets rolle i kirken?

Høringsdokumentet gir ikke tilstrekkelig grunnlag til å besvare dette. Kirkemøtet er Den norske kirkes øverste representative organ. Et viktig premiss i en fremtidig kirkeordning vil være å sikre gode ordninger og ivareta en maktbalanse og myndighetsfordeling mellom kirkelige organer. Det støttes at den type sikringer som ligger i Kirkemøtets forretningsorden § 2-4 videreføres og tas inn i selve kirkeordningen. (enstemmig)

21. Har høringsinstansen synspunkter på hvordan Kirkemøtet skal settes sammen?

Oslo bispedømmeråd vil opprettholde direkte valg i alle bispedømmer, både pga. den verdi som denne ordningen har i seg selv, og pga. den legitimitet den skaper for kirken som demokratisk organisasjon. Kirkemøtets sammensetning videreføres som i dag. (enstemmig)

22. Har høringsinstansen synspunkter på Bispemøtets oppgaver og rolle i kirkeordningen, herunder forholdet til Kirkemøtet og Kirkerådet?

Oslo bispedømmeråd mener at Bispemøtet også i en fremtidig kirkeordning bør være et sentralkirkelig organ med ansvar for å samordne biskopenes oppgaver og ivareta helhetkirkelige spørsmål knyttet til lære og liturgi. Siden biskopene har et særlig ansvar for lære og liturgisaker, bør det vurderes hvordan Bispemøtet kan styrkes og gis en tydeligere rolle enn hva tilfelle er i dag overfor Kirkemøtet i forberedelse, innstilling og oppfølging av saker som angår kirkens lære.
(enstemmig)

23. Har høringsinstansen synspunkter på spørsmålet om ledelse av biskopene?

Bispemøtets preses bør ha en rolle som de øvrige biskopenes nærmeste overordnede med enkelte definerte arbeidsgiverfunksjoner som ikke fratrar den enkelte biskop dennes særskilte myndighet og mandat. (enstemmig)

24. Har høringsinstansen synspunkter på Kirkerådets funksjon og sammensetning?

Oslo bispedømmeråd mener Kirkerådet bør få færre medlemmer som velges av Kirkemøtet på fritt grunnlag ut fra kompetanse. Det bør fortsatt tilstrebes minst 20 prosents representasjon av unge under 30 år og minst 40 prosents representasjon av begge kjønn i Kirkerådet.

Oslo bispedømmeråd mener dagens ordning hvor både det demokratisk valgte rådsorganet og det administrative sekretariatet heter Kirkerådet, bør videreføres. *(enstemmig)*

25. Bør ordningen med en egen lærenemnd videreføres, og hvilken funksjon skal en slik nemnd i så fall ha?

1: Det anbefales at oppgavene som i dag er lagt til lærenemnda for fremtiden ivaretas av Bispemøtet. *(7 stemmer)*

2: Ordningen med en egen lærenemnd videreføres. Det kan være krevende at alle saker håndteres av Bispemøtet alene, særlig hvis det er snakk om læresak mot biskop. *(2 stemmer)*

26. Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ansvaret for samisk kirkeliv skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Samisk kirkeråd bør forbli et råd under Kirkemøtet. Medlemmene oppnevnes som i dag. Det bør i framtiden utredes muligheten for et fellesmøte for samisk kirkeliv som velger representanter til de tre nordligste bispedømmerådene. *(enstemmig)*

27. Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ungdomsdemokratiet og Ungdommens kirkemøte skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Det kirkelige ungdomsdemokratiet bør regelfestes som en del av kirkeordningen vedtatt av Kirkemøtet. Ungdommens kirkemøtes funksjoner videreføres som i dag. *(enstemmig)*

Med vennlig hilsen

Harald Hegstad
leder

Elise Sandnes
stiftsdirektør

Magne Sandberg
spesialprest/rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:
Kirkerådet

Postboks 799
Sentrum

0106

OSLO